

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 51

Maribor, petek 2. marca 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Nasilje za nasiljem

UTIHOTAPLJENI RADIKALNI POSLANEC. — KAKO REŠUJE VEČINA NAŠ PRORAČUN. — PREHRANA PASIVNIH KRAJEV.

Včerašnji dan je skrajno napeto razmerje med vladno večino in opozicijo še poostri. Pokazalo se je namreč, da je bil incident s Stjepanom Radićem umetno vprizorjen in dobro premišljen. Vlada je hotela onemogočiti neljub ji kritiko proračuna in je eksodus Kmečko-demokratske koalicije za tri seje skupščine v resnici porabila za to, da je sinoči v največji naglici sprejela proračun v generalni debati. K besedi se ni oglasil niti en zastopnik vladne večine. V skupščini so bili od opozicije navzoči le zemljoradniki, ki pa so končno v znak protesta proti postopanju vladne večine istotako zapustili skupščino.

Sicer pa se pojavlja v vrstah vladne večine od dne do dne večje razburjenje in vznemirjenje. Že se oglašajo politiki, ki sware pred nadaljevanjem dosedanje taktike in izražajo tudi odkrito mnenje, da je šel predsednik skupščine dr. Perić s svojim predlogom o izključitvi Radića od treh sej predaleč in da se je vrh tega tudi preneglil. Vznemirjenje vladincev je še povečala nepričakovana včerašnja poldrugourni avdijenca Stjepana Radića pri kralju.

V vrstah Kmečko-demokratske koalicije vlada vedno večje zadovoljstvo in trdno prepričanje, da si bo sedanja hegemonistična vlada s svojimi nasilji sama zlomila tilnik. KDK zato mirno pričakuje nadaljni razvoj dogodkov, ki gre vsekakor njej v prid. Odločitev, ali naj KDK sploh zapusti Beograd in prenese boj med narod, tudi danes dopolne še ni padla. Verjetno pa je, da se bo koalicija iz gotovih višjih razlogov odločila za enkrat še za zmernejšo taktiko in bo nadaljevala boj proti vladi v skupščini sami.

BEOGRAD, 2. marca. Današnja seja parlamenta je bila popolnoma pod utisom včerašnje Radićeve avdijence pri kralju. Dogodek sam je vplival namreč naravnost konsternujoče na vladno večino. Kmečko-demokratska koalicija, ki se je v celoti solidarizirala s svojim predsednikom, je tudi danes bojkotirala sejo skupščine, katere se je od opozicije v svojo kontrole udeležilo le par zemljoradniških poslancev.

Pred sejo sta imela ministrski predsednik Velja Vukičević in vodja demokratov Ljuba Davidović enourn konferenco o položaju. Po posvetovanju sta bila oba silno rezervirana in nista hotela dati novinarjem nobenih pojasnil. Zatrjuje pa se, da sta se posvetovala, kako naj bi se našel izhod iz sedanjega nučnega položaja in kako naj bi se odvrnila Kmečko-demokratska koalicija od morebitnega usodnega sklepa, da za stalno zapusti Beograd. Že dopolne so vladnovci začeli lansirati vest, da je treba smatrati včerašnje dopoldansko, popoldansko in večerno sejo skupščine za tri seje, samo da bi s tem privabili poslance Kmečko-demokratske koalicije zopet v skupščino in vsaj nekoliko pomirili silno razburjene duhove.

Medtem pa so se odigrali v skupščini zopet prizori, ki pričajo, da hoče vladna večina brezobzirno nadaljeva-

ti s svojimi nasilstvi nad opozicijo. Hotela je namreč kratkoma brez vsake razprave odobriti osporjeni mandat radikalnega poslanca Ratka Parežanina, ki za časa skupščinskih volitev še ni dosegel predpisanih najmanj 30 let. Ne da bi bilo sploh prečitano poročilo verifikacijskega odbora, je predsednik dr. Perić kratkoma izjavil, da se ni nihče oglasil k besedi. Navzoči zemljoradniški poslanci so viharo protestirali. Posl. Voja Lazić je ogorčeno vzkliknil, da hočejo radikalni vtihotapiti enega poslanca v skupščino. Posl. Kokanović se je obrnil k skupščinskemu predsedniku in zaklical: »Sramota, da predsedujete skupščini!« Dr. Perić ga je radi tega dvakrat pismeno pozval k redu. Posl. Kokanović je naglašal, da se sploh nikdo ni mogel prigrisati k besedi, ker ni bilo prečitano še niti poročilo verifikacijskega odbora.

Končno so bili radikalni le prisiljeni, da so privolili v debato. Prvi je govoril posl. Voja Lazić, ki je govoril proti odobritvi Parežaninovega mandata, češ, da za časa volitev še ni imel 30 let, kar je že posl. Wilder dokazal z uradnimi listinami.

Govornik je naglašal, da pomeni predlog vladne večine kršenje ustave in zakona, toda večina je kljub temu odobrila Parežaninov mandat.

Nato je bil sprejet tudi predlog o prehrani pasivnih krajev.

Sledila je podrobna razprava o proračunu ministra pravde. Minister pravde dr. Vukičević je prosil po kratkem poročilu, da naj skupščina njegov proračun odobri. V debato sta posegla poslanca dr. Pavelić in Vujčić, nakar je odredil predsednik glasovanje in čitanje posameznih poglavij. Ker pa so zemljoradniki opazili, da skupščinski tajnik izpušča cele stranice, je skočil posl. Kokanović k njemu, mu iztrgal proračun iz rok in pobegnil z njim iz skupščine. Vladna večina je bila silno konsternirana in so poslanci drveli za Kokanovićem, ki pa ga ni so več našli. Dr. Perić je nato kratkoma izjavil, da je proračun ministra pravde sprejet in zaključil sejo.

Marinković odpotoval v inozemstvo

BEOGRAD, 2. marca. Zunanji minister dr. Marinković je odpotoval danes v spremstvu svojega kabinetskega šefa v Ženevo, kjer se bo udeležil konference zunanjih ministrov držav Male antante, nakar odide za več tednov na oddih na francosko rivi-ro.

Po ovinkih.

Stara gospa: »Ali nas boste letošnje oletje obiskali, gospa Mara?«

Mlada gospa (v drugem stanu): »Ah, nemogoče, dobra gospa! Pričakujem namreč obisk ožjega sorodnika, katerega še nikdar nisem videla! Oprostite!«

Previdnost.

Drogist (svoji debeli ženi): »Mara, prosim te, izgini za par trenutkov iz trgovine; ravno kar bom prodal pet steklenic tiste tvoje tinkture za doseg vitkega telesa!«

Nezgodno in bolniško zavarovanje

Na nedeljskem shodu v Gambrinovi dvorani, o katerem smo poročali tudi v »Večerniku« so padli na račun našega nezgodnega in bolniškega zavarovanja razni popolnoma neutemeljeni očitki, ki bi mogli ustvarjati med interesenti škodljivo nerazpoloženje napram socialnemu zavarovanju. V odgovor na očitke objavljamo sledeče pojasnilo ravnatelja Okrožnega urada v Ljubljani:

Naše zavarovanje sloni na čelu unifikacije vseh panog zavarovanja. Strokovnjaki, teoretiki in praktiki, so soglasnega mnenja, da je ta princip edino pravilen, ker ima za posledico pocenitev uprave. Za vse panoge zavarovanja je samo en nosilec. Tudi pri nas se je pokazalo, da je ta princip pravilen, kajti za dve panogi zavarovanja (bolniško in nezgodno) znašajo skupni upravni stroški le okoli 16%, dočim bi pri ločeni upravi vsa vsaka panoga znašala najmanj 12—14%. Naš zavarovalni zakon sloni tudi na načelu centralizacije: za vso državo in za vse panoge zavarovanja imamo enega nosilca zavarovanja. Toda ta centralizacija ni taka, da bi bilo resnica, »da se ves denar steka v Središnji ured«. To velja le za nezgodno zavarovanje v toliko, da je Središnji ured lastnik tega denarja dočim pa naložba in razpolaganje s to imovino ni treba, da je centralistično in dejansko tudi ne. Denar je naložen v slovenskih in denarnih zavodih, v kolikor je razpoložljiv, drugače pa se z njim krijejo tekoče nezgodne rente, ter rente in draginske doklade za vse bivše rentnike Graške in Tržaške nezgodne zavarovalnice, veliko milijonov se je investiralo tudi v Sloveniji. Povdarim, da ima Slovenija ravno v nezgodnem zavarovanju veliko več potreb, kakor druge pokrajine in da zato ona sredstva nezgodnega zavarovanja, ki izvirajo iz Slovenije, s a m a konsumira. Ni pravilna trditev, da se s slovenskim nezgodno-zavarovalnim denarjem na račun Slovenije ukoriščajajo druge pokrajine.

Bolniško zavarovalna sredstva predpisuje, pobira in uporablja okrožni urad sam na svoj lasten račun. Le od čistega letnega dobička se oddaja ¼ v Središnji ured, da se na ta način omogoči izvajanje vsedrjavne solidarnosti delavstva na polju socialnega zavarovanja. Čisti dobiček pa ni in tudi ne sme biti visok, zato je to teoretično »breme« Slovenije v korist drugih pokrajin zelo neznatno. Dejansko pa je Slovenija iz te ureditve do danes imela le pozitiven dobiček in je na način solidarnosti z ostalimi pokrajinami efektivno več prejela, kakor oddala. Zato ni v korist zavarovanja, ako se dejstva skrivljajo, ker to uporablja potem sovražniki zavarovanja, da rujejo proti njemu. Radi tega ne more biti resnica, »da se iz centrale nakazujejo okrožnim uradom najpotrebnejši zneski za tekoče poslovanje.« Okrožni uradi pobirajo s a m i in uporabljajo s a m i bolniško-zavarovalni denar in je Središnji urad le dolžan, da da potrebna sredstva na razpolago, ako bi istih okrožni urad n. pr. radi epidemij ne imel. Medsebojna pomoč torej sloni na širokih temeljih. Tu di za Slovenijo je torej samoobsebi umljivo, »da se denar uporablja za razne socialne in zdravstvene ustanove in na-prave pokrajin v onih krajih, kjer je bil denar nabran«. Vedeti pa je treba, da bolniško-zavarovalna panoga sama iz svojih lastnih sredstev tega ne more, vsaj ne v potrebnem obsegu. Sredstva

so že po zakonu omejena in komaj zadostajo za kritje rednih tekočih podpor (hranarine, zdravilišča, toplice, bolnice, zdravila itd.). Če pa ni rednega vplačevanja premij, pa niti za redne tekoče potrebe ni sredstev in ne more biti govora o dvigavanju zdravstvenih ustanov in sredstev bolniško-zavarovalne panoge.

Današnjega zavarovanja v nobenem pogledu ni primerjati s pred-ali medvojnimi zavarovanjem. Zato dejstvo, da so nekatere okrajne bolniške blagajne ob likvidaciji imele toliko in toliko kron čistega premoženja, ne pomeni ničesar in ne more v nobeni smeri služiti za dokazilno sredstvo, da je današnje zavarovanje slabo. Pred vojno so bile bolniške blagajne res le samo »blagajne« in vse njihovo delo je bilo osredotočeno le na izplačilo denarnih podpor v slučaju bolezni. Kdor hoče primerjati delokrog in udejstvovanje bivših bolniških blagajn s sedanjim zavarovanjem, bo ugotovil, da današnje zavarovanje pri nižji premiji nudi znatno več. Danes je cela družina delavca zavarovana, pred vojno ne, danes se lečenju tuberkuloznih posveča velika pažnja, pred vojno niti en delavec ni užival sanatorijskega lečenja, danes se delavca pošilja v toplice in v lečenje na morju, podporna doba je raztegnjena na eno leto, v službi zavarovanja je nebroj zdravnikov specialistov, zavarovanja se poslužuje najrazličnejših modernih zdravstvenih naprav — vsega tega pred vojno ni bilo. Razlika je taka, kakor razlika med dnevom in nočjo. Vse to je pa mogoče le, ako zavarovanje sloni na široki osnovi in se delo vodi enotno.

Skušnje uče, da z zavarovanjem v današnji obliki in sploh z vsakim zavarovanjem, niso zadovoljni oni, ki zavarovanje hočejo izkoriščati ali ki trpe na psihološki bolezni neprestanega bolenja — oni pa, ki je zdravljenja delansko potreben, se zaveda, da mu zavarovanje nudi veliko. Organizacija zavarovanja pa ne more biti odvisna od volje enega ali dveh, ampak le od onih načel, ki omogočajo, da zavarovanje pri razmeroma nizkih premijah more nuditi kar največ.

Kdo postavlja zahtevo po delitvi ljubljanskega okrožnega urada, more to storiti. Toda gospodarski interesi in interesi delavstva zahtevajo, da se to vprašanje ne obravnava tja v en dan, ampak šele na podlagi neizpodbitnih stvarnih podatkov. Pri vsaki akciji se je pred vsem treba zavedati posledic, vse je treba govoriti in delati z zavestjo solidne odgovornosti napram interesom javnosti.

Ljubljana, 29. februarja 1928.

Dr. Joža Bohinjec, ravnatelj
Okrožnega urada za zavarov. delavcev
v Ljubljani.

Turisti pred 60. leti.

V vseh krajih sveta so dandanes turisti v veliki časti, ker dajo dosti zaslužiti. Nekdaj pa ni bilo tako. Zanimivo je, kako je znameniti francoski filolog Littré v svojem besednjaku l. 1869. razložil pojem turista. Pisal je tako-le: »Turisti pravimo ljudem, ki iz radovednosti in dolgočasia potujejo po tujih krajih. Tako n. pr. imamo za turiste angleške potnike po Franciji, Švici in Italiji.« — Danes bi moral Littré pač lepše in pa spoštljivejšo definirati pojem turista.

Odlomki iz zgodovine ur

OD URE »NA VODO« DO URE »Z RADIJEM«.

Že v davnih pračasih je čutil človek potrebo, da meri čas. To merjenje se je takrat vršilo brezdomno zelo površno in se je moral človek zadovoljevati z opazovanjem višine solca, stanja zvezd nih likov, lune itd. in je vsled tega gotovo z večjo pazljivostjo gledal na prikazni na nebeškem oboku, kakor se to dandanes vrši, ko se velika večina ljudi manj briga za zvezdnato nebo kakor za lanski sneg.

Stari Grki so merili prvotno čas po dolžini sence — svojih podplatov. Senca se je dopoldne krajšala, popoldne daljšala in je grški mladenič določil čas ljubezenskega sestanka z izvoljenko z besedami: »Pridi v gaj, ko bo senca podplata tvojih opank trikrat daljša kakor podplat sam!« Poezija!

Pozneje so bistroumni Grki iznašli uro »na vodo«, ki so jo imenovali Klepsidra, t. j. tatica. Večjo lončeno posodo z večkrat preluknjanim dnom, in zgoraj s tenkim vratom, ki ga je mogel človek s prstom zatakni, so položili v vodo, tako da se je spodaj navzgor napolnila. S prstom se je potem zgornja odprtina zamašila, posoda se je dvignila iz vode in voda je po znanem fizikalnem zakonu (zračni tlak) kljub preluknjanemu dnu ostala v posodi; odtod ime tatica, vode namreč. Ko je človek izvlekel prst iz gornje odprtine, je pričela voda iz lukenj na dnu curkoma liti in ko je bila posoda prazna, je potekel gotov določen čas. Še pozneje so rabili Grki še dandanes v muzejih se nahajajoče ure na pesek, ki so »šle« približno po istem principu kakor Klepsidre.

Sele v letu 263. po Kr. so pričeli Rimljani rabiti solne ure, kojih bistvo je pač vsakemu človeku znano. Solnčnih ur se je človeštvo posluževalo tja do začetka 11. stoletja. Tedaj je neki opat

v Magdeburgu, neznanega imena, izumil uro na kolesje z uteži; na tem principu so napravljene še danes vse stenske in stolpne ure. Ustvaritelj žepne ure pa je neki norimberški ključavničar, Peter Hele, ki je svoj umotvor ponudil tedaj strmečemu človeštvu ob koncu 15. stoletja. Ta žepna ura pa je imela to slabost, da je bila razmeroma težka in da je hodila le nekaj časa, a je v riziki in mehaniki podkovani ključavničar svoj izum vedno bolj izpopolnjeval, tako da so njegove ure, ki so imele jajčasto obliko, leta 1511 tekle neprenehoma kar 40 ur. Izpopolnjevanje s tem seveda ni nehalo in traja še dandanes, ko razpolagamo že s popolnoma natančnimi kronometri, za katerimi seveda daleč zaostajajo mariborske stolpne ure, ki jih je morda gradil kak sin onega magdeburškega opata, ali pa celo on sam.

Po vedno višjem stremi človeški duh, po vedno popolnejšem. Idealna bi bila seveda ura, ki je ne bi bilo treba nikdar navijati, nekaj »perpetuum mobile«, ki je seveda utopija. Temu zelo se približujoča naprava meri človeku čas v nekem ameriškem mestu že skoro 50 let, ne da bi je bilo treba »naviti«. Izum sloni na raztegljivosti oziroma kriljivosti kovin, v tem slučaju železa, vsled menjajoče se zračne temperature. Mogočna železna palica, ki sega od tal pa do vrha zvonika povzroča vsled izpremembe svoje dolžine, radi višje temperature po dnevi in nižje po noči, nekako nevsahljivo moč za pogon posebno konstruirane ure.

Na sličnem principu so napravljene ure, ki jih žene menjajoči se zračni pritisk na silno tanke kovinaste plošče. Najnovejši zistem pa zastopajo ure, ki jih goni radijeva emanacija, sila, ki jo povzroča skozi stoletja trajajoče izžarevanje prvine radium.

nosti. H koncu je izvajala umetnica skladbo ožjega svojega rojaka, Hubayeve variacije ogrske teme (op. 72).

E. Lorandova je rojena umetnica rasne in ognjevite narave. Oblagodarjena je s pravim temperamentom in globoko muzikalnostjo, ki pride v vsej njeni igri do izraza. Njena kantilena je sočna, trnaska moč uprav premagovalna, interpretacija stilno pravilna in njena tehnika eminentna ter vedno le kot sredstvo izražanja. Uspeh je bil vsled tega tudi zmagovit. Dokazal je to viharen aplavz. Dodajala je komad za komadom in storila je to radevolje, akoravno je bila vsled prehlada hudo indisponirana in je pred seboj še gledala zevajočo dvorano.

V A. Weigerthu je imela umetnica skrbnega in decentnega klavirskega spremljevalca. — H. D.

Učni tečaj za sadjarske pomočnike

(oskrbovalce sadnega drevja) se bo vršil letos na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru s pomočjo mariborskega oblastnega odbora. Namen tečaja je izobraziti ne prestore moške delavne moči v vseh najvažnejših sadjarskih opravilih v drevnicah in sadovnjaku, n. pr. pri vzgoji, sajenju, oskrbi, čiščenju, trebljenju, pomlajanju, precepljanju in gnojenju sadnega drevja, pri zatiranju škodljivcev in boleznih ter pri najvažnejših načinih sadne uporabe. — Tečaj bo trajal 5 tednov in se bo vršil v treh razdobjih: a) 3 tedne spomladi, od 20. marca do 7. aprila; b) 1 teden poleti, od 11. do 16. junija in c) 1 teden jeseni, od 24. do 29. septembra. Tečaj bo trajal torej skupno 31 dni. — Udeleženci dobe hrano in stanovanje na zavodu brezplačno. Ob zaključku tečaja delajo praktični izpit in prejmejo spričevalo, ki jih usposablja za izvrševanje raznih sadjarskih opravil pri lastnikih drevnic in sadovnjakov proti primerni nagradi. Prosilci iz mariborske oblasti, stari najmanj 18 let, naj pošljejo prošnje najkasneje do 15. marca ravnateljstvu vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Prošnji se priloži krstni list, domovnico, spričevalo o нравnosti in poslednje šolsko spričevalo. —

Cercle français.

Redni občni zbor društva ne bo v ponedeljek dne 5. marca, ampak v ponedeljek dne 12. marca ob 18.30 v društveni hišnici. —

Mariborski in dnevni drobiž

Ženska duševnost

O tem predmetu je predavala v Ljudski univerzi zadnji ponedeljek profesorica dr. Marijana Kralj iz Zagreba in na izredno prikljupljiv način podala pregledno sliko tega vprašanja, kolikor so ga dognale razne ankete, psihološki eksperimenti in opazovanja. Iz dejstva, da se dajo ugotoviti razlike med moško in žensko duševnostjo, še ne sledi, da je vse manj vredno, kar ni tako, kakor je moško. Sicer pa so vse razlike le procentualne, nikjer ni duševnega pojava, ki bi bil edino ženski, nekatere tipično ženske lastnosti se lahko pri posameznem moškem nahajajo še bolj izrazite kakor pri marsikateri ženi itd. Procentualno se torej lahko reče, da v umskem doživljanju da žena prednost konkretnemu pred abstraktnim, jačja pa je nedvomno glede čustev, ki so često trajnejša ko pri moškem, se dajo lažje vzbuditi in raje prehajajo v afekte. Žena je posebno dovzetna za religiozna in socialna čustva, je v splošnem bolj vesele narave, vendar je v trpljenju stanovitejša. Navadno se ji odreka enakost inteligence ko pri možu. Toda tudi v tej točki je sodba prenapeta. Inteligentnost se presodi posebno takrat, če se znajde človek pred nenadno in novo situacijo. In tu je žena v mnogih slučajih izkazala izredno bistroumnost in pričnočnost duha. Res da ni med ženskami doslej toliko genijev in voditeljev, toda kriva je dosedanja vzgoja, posebno pa materinstvo in skrb za gospodinjstvo, ki odkazujejo naravno ženi drug delokrog. Kar ji nedostaja logičnosti, ji nadomešča boljša intuicija. Če izvzamemo ženo, ki streže samo modi in zabavi, imamo v vseh časih in krajih žene, ki v delavnosti daleč presegajo moškega. — Dandanes je žensko gibanje, ko si žena osvaja poklic za poklicem, v napredovanju; iz tega pa sledi za moderno ženo, da se mu prilagodi, da se resno pripravlja za poklic, ne samo za »vse slučaje« (če ne pride ženin), zvezda vodnica pa ji bodi moralno dostojanstvo.

Gospodarsko in politično društvo za V. okraj

ima jutri 3. marca ob 20. uri v gostilni Friedau Tržaška cesta svoj redni občni zbor, na katerem poroča poleg dr. Lipol- da po možnosti tudi dr. Pivko. Prosimo vse člane in somišljenike, da se občnega zbora zanesljivo in točno udeležijo. — Odbor. —

Napredovanje železniških uradnikov.

Pri direkciji državnih železnic v Ljubljani so napredovali v 4. skupino I. kategorije gg. inž. Rudolf Kavčič, dr. Ludovik Ladiha, dr. Miško Jevšek; v 5. skupino iste kategorije gg. Alojzij Randl, Fr. Jelašič, inž. Fran Finc, inž. Josip Turba, v 6. skupino gg. Alojzij Vehovec, Srečko Lenard, inž. Leben, dr. Anton Mauri, inž. Fr. Sedlak, inž. Anton Ozvald, Fran Zemlja, Anton Petrovič; v 1. b skupino druge kategorije gg.: Martin Pohar, Iv. Zorec, Makso Hubalek, Fortunat Kink; v 2. a skupino Peter Mozetig, Ivan Kitak, Fran Rožman, Jurij Ilešič, Rafael Ogrin, Fran Šircelj, Karel Šircelj; v 2. b skupino gg.: Alfonz Knez, Janko Medved, Mirko Pirc, Fran Gorše, Fran Pagon, Karl Šubic, Ignacij Rancinger, Pavle Mašič; v 1. skupino III. kategorije gg.: Ivan Kumer, Martin Sivk, Martin Perme, Janko Lenšček. —

Imenovanje Slovencev v tarini odbor.

V tarini odbor ministrstva prometa, ki je bil reorganiziran z novo uredbo, so bili te dni imenovani vsi člani na novo. Med temi so tudi Slovenci gg. prof. Bogumil Remec, Josip Lestičar in Ivan Mohorič. —

Ustanovitev našega poslaništva v Buenos Airesu.

Kralj Aleksander je včeraj podpisal ukaz, s katerim se postavlja dr. Ivo Grisogono, naš dosednji generalni konzul v Buenos Airesu, glavnem mestu Argentini, za polnomočnega ministra in izrednega poslanika v Argentini, ki bo akreditiran tudi pri ostalih republikah Južne Amerike. —

Vežbe streljaške družine Maribor

se vršijo odslej naprej vsako nedeljo in praznik od 9. do 11. na običajnem mestu. —

KONCERT MOŠKEGA ZBORA DRAVE dne 2. marca.

Učni uspeh na državni realki.

Na drž. realki v Mariboru je bilo dne 29. febr. ob sklepu II. tromesečja 464 učencev in 73 učenk. Oceno odlično je dobilo 5 učencev in učenk, prav dobro 36, dobro 135, zadostno 72, skupaj 248 ali 46,2%. Trije so ostali neredovani. —

Češkoslovaškimi državljanom.

Konzulat češkoslovaške republike v Ljubljani poziva vse češkoslovaške državljane letnikov 1906, 1907 in 1908, da se, ako to še niso storili, bodisi pismeno ali ustmeno pri njem zglašijo v svrhu vpisa v naborno evidencijo. Datum naborov, ki se bodo vršili začetkom meseca aprila pri čsl. konzulatu v Ljubljani, bo pravočasno razglašen potom časopisov in posebnih pozivnic. Istotako se imajo zglašiti tudi oni starejši letniki, ki svoji naborni obveznosti do sedaj še niso zadostili. Obenem se opozarja, da se morajo vsi obvezanci izkazati s čsl. potnim listom in ako ga nimajo, naj zaprosijo zanj pri čsl. konzulatu.

Glavnišča in literatura.

Uredništvo zagrebškega »Vijenca« je razpisalo nagrado v znesku 1.000 Din za najboljšo novelo o beograjski Glavnici. Novele bo pregledal jury, sestoječ iz dr. Šurmina, dr. Thalerja, Galogaže in Polića. —

Službo dobijo

potom borze dela: 2 fotografa, tkalski mojstri za tekstilno industrijo in dva spretna delavca za skubljenje perja za blazine. Reflektanti se lahko takoj prijavijo pri borzi dela. —

Motociklisti in avtomobilisti

imajo v Mariboru radi lepih suhih cest zadnje tedne obilo veselja. Saj jim ga tudi vsakdo privoščijo, dokler ga uživajo v dostojni meri. Toda že ob pričetku sezone so se pripetili slučajji, da nekateri vozači prav nalašč ropočajo in razgrajajo ter spuščajo dim po mestnih ulicah in s tem čisto po nepotrebnem razburjajo pasante in motijo ljudi pri nočnem počitku. Policijski komisariat je prejel že več toštvarnih pritožb in se je radi tega odločil, da bo vse take prestopke eksemplarično kaznoval. Pred par dnevi je n. pr. že naložil nekemu takemu nagajivcu, ki je dirkal z motorjem in plašil konje po Aleksandrovi cesti, občutno kazni 500 Din! —

Pobrežje pri Mariboru.

V nedeljo, dne 4. marca, priredi Kmetijska podružnica za Maribor in okolico v šoli na Pobrežju predavanje o živinoreji. Predaval bo kmetijski referent g. Zupanc. Začetek ob 10. uri. Vabljeni so vsi, ki se sploh zanimajo za živinorejo, zlasti pa oni, ki se s to stroko pečajo. —

Ljudska knjižnica v Mariboru.

Pretekli mesec je uradovala Ljudska knjižnica v 12 dneh. Obiskal ojo je 352 članov, ki so si izposodili 861 knjig. Na novo se je vpisalo 15 članov. Od posameznih slovestev je bilo izposojenih knjig: 275 slovenskih, 13 srbohrvatskih in zanimivo zopet ravno toliko čeških ter 560 nemških. Na novo je knjižnica kupila 13 slovenskih in 3 nemške knjige. Blagajna izkazuje v februarju 1492.50 Din dohodkov na izposojnini. Poslovanje Ljudske knjižnice je bilo torej tudi pretekli mesec zelo živahno. —

Iz »Balkan-Kredita«.

zavoda, kateremu sta ravnateljela zaprti Oskar Perschke in ubegli Alojz Smolej, je sodnija v svrhu preiskave odnesla vse spise. Ubegli »ravnatelj« Smolej je pa baje že v Hamburgu, odkoder naj bi se bil tudi s pismom javil. Če je res, potem je moral potovati z naglico kakor carski sel v Jules Verne-jevem romanu.

Svejk je rekel

Etelki: Hajd neopaženo direktno stopnice! Vsi mnogoštevilni prijatelji mariborskega športa in zlasti nogometašev ISSK Maribora pa se pozdravljajo te dni z besedami: Hajd v soboto 3. tm. na družabni večer nogometnega odseka ISSK Maribora direktno Zadržna gospodarska banka! Na svidenje! — 521

To je res čudno!

Tvrška L. Ornik, Koroška cesta 9 ima v zalogi tudi izvrstne frotir-brisače že od Din 10 naprej.

VI. Opozarjamo trgovce in živinorejce

na današnji oglaš »Govedomedike«, jugoslovanske razpošiljalnice preparatov za govedo, konje in prešiče v Mariboru.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 2. marca. Zaprt.

Sobota, 3. marca ob 20. uri »Pri treh mladenkah« ab. C. Prvič.

Nedelja, 4. marca ob 15. uri »Manon«. Znižane cene. Kuponi. Zadnjikrat. — Ob 20. uri »Dobri vojak Švejk«. Kuponi.

Pri opereti »Pri treh mladenkah« se bo proizvajala kot ouvertura prvič na našem odru Schubertova H-mol simfonija. Pravtako bomo to pot čuli v II. dejanju prvič Schubertovo podoknico, ki jo bo pel g. Burja. — Dirigira g. L. Herzog.

Gostovanje dunajskega Burgteatra preloženo. Gledališka uprava je danes prejela poročilo, da je gostovanje dunajskega Burgteatra, ki bi se imelo vršiti 6. t. m. definitivno preloženo na 20. tm.

Violinski koncert Edite Lorandove

Bil je to spet prvovrsten dogodek v našem muzikalnem življenju. Že velikopotezno in zanimivo sestavljen spored je dokazoval, da imamo pričakovati velik umetniški užitek. Kot uvodna točka je bil Vivaldijev koncert v a-molu. Vivaldi, mojster 17. stoletja, zavzema v violinski skladbi značilno mesto; on pomeni takorekoč nekaj zaključek razvojne dobe oblike violinskega koncerta, kakor sta jo zasnovala pred njim Poselli in Albinoni. Skladba je zanimiva še danes, istotako po slogu, kakor vsebini. Goldmarkov koncert, ki datira iz sklepne dobe 19. stoletja, spaja nekako klasiško obliko s francoskim slogom. Poln je življenja in barvitosti. Doslej smo imeli priliko spoznavati Goldmarka le kot orkestralnega komponista; na našem koncertnem odru se je proizvajala njegova Sakuntala-overtura in njegova simfonija: Seljaška svatba. V drugem delu sporeda so bile nanizane skladbe manjšega obsega. Slišali smo dve: Španca Granadosa in de Falla. Oba govorita v muzikalnem idiomu ožje domačije, prvi Kastilije, drugi Andaluzije. Svežost in pristno muzikalno čutenje veje iz zanimivih skladb, plesnega značaja. Kreislerja nahajamo danes skoraj na vseh sporedih, če ne kot skladatelja, pa kot prireditelja violinskih del. Njegov Caprice Viennois je poln gracioz-

Zakoni na poskušnjo

Skrbi Amerikancev radi kratkotrajnih zakonov. — Na 5 porok — 1 razporoka.

Po novem določilu se v New-Yorku civilno ne poroča ženinov in nevest izpod 21 let starosti. Prej je pa zadostovalo pri moških dopolnjeno 18. leto, pri dekletih pa dopolnjeno 16. leto starosti. Starostno dobo so zvišali, ker smatrajo, da bodo v zrelosti dobi sklenjeni zakoni bolj držali. Z zakoni je namreč v Ameriki velik križ. Neprestano se spreminjajo postave in poskuša se vse mogoče, da bi postali zakoni trdnjši in da bi se razbremenili sodišča od premnogh poslov, ki jih povzročajo nesrečni zakoni.

Sedaj hočejo uvesti »Companionate Marriage« — to so zakoni na poskušnjo ali prijateljski zakoni. Pred sklepom takih zakonov se morata ženin in nevesta obvezati, da ostaneta za gotovo dobo v sklenjeni zakonski zvezi in da v tej dobi ne bosta delala nobene preglavice sodišču. Obvezna doba je različna. Kot najnižjo dobo priporočajo eni eno leto, drugi so pa zadovoljni celo s 6 meseci.

Predlog poskušnih zakonov je izzval brezkrayne razprave in polemike. Optimisti pravijo, da bodo imeli poskušni zakoni — če ne drugega — že to veliko korist, da bodo preprečili mnogoštevilne škandale, pri katerih prihajajo parčki pri enih vratih iz urada ali cerkve kot poročenci, pri drugih vratih pa silijo nazaj, zahtevajoč takojšnjo ločitev malo poprej sklenjenega zakona. Nadajo se tudi, da bo obvezna zakonska doba poročence navadila drug na drugega. Pesimisti pa pravijo, da bo tudi nova vrsta zakona brezuspešna, ker so v Ameriki že v splošnem prišli iz navade pravi temelji zakonske zveze. Pastor presbiterijanske cerkve v Astoriji je pozval sedem mladeničev in sedem mladenk, naj mu povedo najvažnejše lastnosti idealnih mož,

oziroma žena. Dekleta so brez izjeme kot prvo in glavno lastnost navedle gmotno stanje, na duševne vrline pa so skoraj pozabile. Odgovori mladeničev so bili malo boljši, a tako fantastični, da je pastor lahko s pesimistično gesto zaklical: »Kaj hočete s tako mladino!«

Bogati ameriški krogi imajo vsaj to dobro navado, da opravijo svoje razporeke na tistem v kakem oddaljenem kraju. Mnogi razvezujejo svoje zakonske jarme celo v Parizu. Revnejši pa oblegajo najbližje urade, ki so preobloženi z delom. So pa tudi uradi, ki imajo posebno spretnost v ločitvah zakonov. Tak urad je lahko mestu v veliko srečo in dobiček. Mesto Reno je oblagodarjeno z uradom, ki baje najhitreje razvezuje zakone. Domačini plačajo za ločitev zakona takso 50 dolarjev, tujci, ki se zatekajo k spretnemu uradu, pa morajo bivati v mestu 7 mesecev ter plačati dvojno takso. Mesto s tem mnogo pridobi ter ima dohodke, kakor kako znamenito kopališče.

Povprečno odpade v Ameriki na 7 porok 1 razporoka. V samem Chikagu so se pa v zadnjem letu razporeke pomnožile za 100 odstotkov. Na 40.000 porok je odpadlo 800 razporok ali na 5 porok 1 razporoka. 25 odstotkov teh razporok se je pa izvršilo na ta način, da jo je eden od zakonskih partnerjev enostavno popihal. V nekaterih državah skušajo zakonsko srečo uvesti tudi s silo davka na samce. Zvezna država Mississippi hoče obdavčiti celo vdovce, z zvišano takso pa one, ki so se ločili od svojih žen, a si niso poiskali druge zakonske družice. Poskusov za utrjevanje zakonskih zvez je toliko, da se iz kaosa ne vidijo uspehi.

Zaključek razprave o zločinu na „Šmelci“

MATZ OBDOJEN NA DOSMRTNO, JAROŠ NA 10LETNO TEŽKO JEČO, ANA GÖTZ OPROŠČENA.

Kriminalistično je bil slučaj jaseu že pred razpravo: Matz je denar poneveril in 1. avgusta bi moral vse vrniti, ali pa čakati, da ga izročijo sodišču. Njegova žena se ni hotela ločiti od njega na ta način, da bi mu izplačala še lepo »odpravnino«. Male trgovine ni hotela prodati, češ, naj lumpa rajši zapro, kakor pa da bi bila ona kot mati treh otrok v stiski brez vsega.

Matz je svojo ženo točno ob roku — 31. julija — umoril in nečak mu je pomagal. Zakaj? Ker je bil tudi pohlepen po denarju in ker je bil stric zanj velika avtoriteta. Ravno tako, kakor skuša iz vojne profitirati božjast kot opravičilo svojega zločina, tako je poprej napram nečaku, pokvarjenemu mladeniču in svoji ljubici kot bivši vojak igral ulogo nekakega nadčloveka. Z lahkoto je dvoje mladih ljudi, sebično pohlepnih — prepričal, da v dosego ciljev ne igra nobene vloge življenje žene, kakršna je bila Ana Matz, lastnica male trgovine. Ko je med vojno končalo toliko ljudi, zakaj ne bi še končala postarana ženska, ki je nam na poti?! — Tako je dejal Matz in oba mlada sta bila prepričana, da je res tako.

Matz je pri gostilniških sestankih nečaka napeljal na razgovore o načinu usmrtitve in ko je on kot avtoriteta govoril o strupu, revolverju, vrvi, ni čuda, da je tudi nečak napenjal svojo pokvarjeno fantazijo ter govoril celo v zreblju, ki bi se dal zabiti v glavo, v možgane. Ljubici Ani je pa Matz imponiral kot mož, ki je mnogo preskusil, ki vse zna ter ima za vsako zadevo toliko prepričevalnih besed.

Na razpravi se je Matz tresel ves »nervozen« in »božjasten«, oba sokrivca in mnoge priče so pa pravile, da je poprej vedno igral močnega in zdravega človeka. Zdravniki-izvedenci so ugotovili, da je moč pristna, bolezen pa igra. Tudi med nekdanje bojevnike se Matz ne more prištevati. Večinoma je bil po avtomobilskih delavnicah in po boinicah. Lastnik gostilne, v kateri sta Matz in Jaroš kovala morilske naklepe, je izjavil, da je Matz često in dobro kegljal. Tedaj se torej ni tresel.

Ko se je po daljšem posvetovanju zopet sestalo sodišče ter se je predsednik že pripravljal na sporočilo sklepov, je Matz začel: »Visoko sodišče! — Prosim, prosim, mogoče sem prej nezavedno rekel, da sem Jaroša nagovarjal k umoru — častno besedo dam —« Predsednik: »Nima za nas nobene vrednosti!« — Matz: »Zagotavljam, da na ženo nisem roke položil! Jaroš mi je rekel: »Stric tebi se ne bo ničesar zgodilo, vse bom jaz opravil.« — Ana je pa rekla: »Jarošev načrt je dober, če ne bi on, bi pa jaz to storila iz ljubezni do tebe...«

»Ne govorite vedno o drugih, govorite o sebi.« je zaklical predsednik. Jaroš in Ana Götz sta pa zopet razburjeno vpila: »Lažnik, lump!« —

Šele krog polnoči so razglasili razsodbo: Matz na dosmrtno, Jaroš na desetletno težko ječo, Ana Götz oproščena. Matz je ob razsodbi malo omedlel, a se je hitro vzdrnil ter izjavil, da vlaga ničnostno pritožbo.

Tragedija zaljubljenega Indijca

V kapelici nekega pariškega liceja so našli te dni nekega mladeniča v mlaki krvi. V desnici je držal mladi samomorilec revolver. Takoj so poklicali zdravnika, ki je konstatiral, da mladenič še živi, nakaar so ga odpravili v bolnico in operirali. Bilo pa je že prepozno, ker je bila rana pretežka, da bi jo mogel preboleti. Samomorilec je mladi Indijec Duhun Trihu, sin nekega trgovca iz Kalkute. Že nekaj časa je študiral v Parizu in stanoval v dijaškem domu. Pisem ni zapustil, vendar se da iz njegove korespondence sklepati na samomor radi nesrečne ljubezni. Mladi Indijec je spoznal neko mlado ženo, ki je sicer 15 let starejša od njega, a se je kljub temu spustila v ljubavno razmerje z mladim indijskim študentom. Nedavno je pa dobil mladi dijak od svoje ljubice pismo, v katerem mu sporoča, da prekineja z njim vse odnose. Nesrečni dijak je vzel ta preokret tako tragično, da si je kupil revolver in napravil konec svojemu življenju.

Sport

Sodniška sekcija LNS službeno.

Nedeljsko pokalno tekmo Rapid—Železničar bo sodil g. Mohorko, Maribor—Svoboda pa g. Frankl. Prvenstveno tekmo rezerv Maribor—Železničar bo sodil g. Bizjak. Stranska sodnika gg. Turino in Vesnaver. Klubi se naprošajo, da dovolijo kandidatom Turini, Bizjaku, Mariniču in Vesnaverju prost dostop k teknam, dokler ne prispejo njihove legitimacije iz Ljubljane.

Verificirani so

po sklepu LNP za SK Železničar, in sicer za enkrat samo za prijateljske tekme Miloš Stojičević, Dušan Stojičević in Živojin Arambašić. — Za SK Svobodo je verificiran s pravico nastopa z 8. marcem Rihard Prinčič, za Rapid Emerik Herzog, za SK Železničar Anton Inkret in Franc Jandl. — Umaknjen je pridržek s katerim sta bila pred časom verificirana za SK Železničar igralca Štrukelj in Renjak.

Kolesarsko društvo »Perun«

ima svoj redni občni zbor v nedeljo 4. III. ob devetih zjutraj v prostorih restavracije Kosovo o Vetrinjski ulici. Odbor pričakuje polnoštevilne udeležbe članstva.

Nogomet v Pragi.

Prihodnjo nedeljo se prične pomladansko nadaljevanje prvenstvenih tekem prve praške lige. Srečata se prvaka Vik-

toria Žižkov in Slavia. Jesenska tabela je naslednja:

Viktoria	6, 5, 1, 0, 27:10, 10
Slavia	6, 4, 2, 0, 14:6, 10
Sparta	6, 3, 0, 3, 22:14, 6
Kladno	6, 3, 0, 3, 15:26, 6
Čechie K.	6, 2, 1, 3, 10:16, 5
CAFC.	6, 0, 3, 3, 5:10, 3
Vrbovice	6, 0, 1, 5, 8:19, 1.

Mirovna pogajanja Fife z Anglijo.

Odbor Fife se na vso moč trudi poravnati konflikt z Angleži, ki so izstopili iz mednarodne feder. nogometa. V tosvrhu odpušajo v kratkem v London predsednik Fife Rimet, glavni tajnik Hirschmann in podpredsednik Seeldragers. Da računajo tudi Angleži z možnostjo poravnave, znači okrožnica angleške nogometne zveze, ki pravi, da se vršijo tekne s kontinentom neovirano naprej.

Nešportno obnašanje publike

na zagrebških igriščih povzroča zadnji čas nemale skrbi merodajnim krogom. Tudi zagrebški nogometni podsavez je na poslednji seji razpravljao o incidentih pri tekmah in je sklenil, da bo tudi s svoje strani naprosil policijo, naj izda svojim organom nalog najstrožjega postopanja proti vsem, ki bi dali povoda ali se udeležili kakih nešportskih izpadov. ZNP je s tem svojim korakom odobril strogo postopanje policije, ki se je že sama odločila v bodoče takoj aretirati in za 14 dni zapreti vsakega izgnanika. Mementote kibici!

Čvekač

Slavni slikar Hans Makart je bil, kakor znano, zelo redkobeseden mož. O njegovi molčljivosti kroži mnogo anekdot, od katerih naj navedemo nastopno.

Makart je bil strasten šahist in ni nikoli zavrnil šahovske igre. Nekoč se je želel z Makartom seznaniti bogat Amerikanec, ki so mu svetovali, da pride najlažje do Makarta, ako se napoti v kavarno, kjer slikar šahira, in ga naprosi za igro. Res poišče Američan drugi večer umetnika v označeni kavarni. Že prej se je tuje zimenil z običajnim soigračem Makartovim, da za kako uro preneha igrati in da se medtem ponudi Amerikanec. Vse je šlo, kot zgovorjeno. Ko je Makartov soigrač nehal igrati, je pristopil Američan, prisedel in z nemo kretnjo razodel, da bi rad z Makartom igral. Slikar je priklimal, in igra se je nadaljevala, ne da bi ta ali oni igralcev le črhnil. Končno, za kaki dve uri, je napravil Američan zadnjo potezo in vzkliknil zmagovalno: »Mat!«

Tedaj se je Makart nevoljen dvignil, vzel klobuk in odhajajoč nahrulil tujca: »S čvekači ne igram!«

Tatvine ob priliki zimske olimpijade

Nedavna zimska olimpijada v St. Moritzu je privabila razen internacionalne sportne publike tudi mnogo internacionalnih hotelskih tatov, katerim se je ta zimska prireditev dobro izplačala. Na neki čajanki s plesom je bila ukradena neki dami torbica v vrednosti 10.000 frankov. V nekem hotelu je bila iz nezaklenjene sobe ukradena ovrtnica v vrednosti 13.000 frankov, v drugem hotelu zopet ovrtnica, obstoječa iz 165 biserov v vrednosti 30.000 frankov in še mnogo drugega dragocenega nakita. Kot članico in dobro pomočnico te lopovske družine sumijo neko 50letno damo, ki je v zvezi z berlinskimi hotelskimi tatovi.

Zdravniška tajnost u Rusiji

Te dni se je vršila v Leningradu zanimiva razprava o zdravniški moralni in zdravniški tajnosti. Veliko število zdravnikov se je izreklo proti čuvanju zdravniške tajnosti. Eden je celo izjavil, da zdravniška etika sploh ne obstoja, ker mora biti zdravnik v prvi vrsti državljani svoje države. Tudi je večina naglašala, da

smajo zdravniki izvrševati poskuse na ljudeh, ako niso nevarni in so bile vse podrobnosti že poprej natančno preštudirane in služijo splošni koristi človeštva. Vprašanje, ali more zdravnik skrivati pred bolnikom resnost bolezni, da ni nade, da bi okrevljal in ali ga sme opozoriti na nevarnosti operacije, vsi ti slučajji so odvisni le od takta zdravnika. Zdravnik more prikrivati bolniku pravo stanje bolezni, ako to zahtevajo razne okolnosti. Sicer pa je zdravniška tajnost čisto navaden predsodek, ki je po mnenju sovjetskih zdravnikov le ostanek buržajske ureditve države in ga je treba zato odpraviti. Večina zdravnikov se je odločno izjavila proti čuvanju zdravniške tajnosti.

Modna revolucija v Londonu

London stoji pred nenavadnim kaosom. Časopisje je polno dolgih kolon o dogodku in tudi občinstvo ne govori o ničemer drugem. Pri nekem službenem dineju v Hullu se je pojavil namreč ugledni William Britain v smokingu z belo mehko srajco in odprtim ovratnikom. Skliceval se je na kritika princa Waleskega, ki je ostro obsodil nošo trdih srajc pri večernih oblekah. Angleška javnost gotovo ravno radi tega ne bo imela nič proti tej »epohalni novotariji«, vendar je Britain napravil pogreško, ko je povedal, da je dobil vzorec za srajco iz Pariza. In to je ravno, kar Angleže najbolj razburja. Kajti ženska moda, piše »Manchester Guardian«, pač lahko prihaja iz Pariza, toda zadnjo besedo v moški modi pa mora še vedno imeti samo London.

Telefon in telefonska služba na Švedskem.

Po najnovšem poročilu švedskega brzojavnega urada odpade v Stockholmu na 100 prebivalcev 29 telefonov. V tem pogledu je nad stockholmskim rekordom eno samo mesto na svetu in sicer San Francisco, kjer je 31 telefonov na sto prebivalcev. Švedski telefonski sistem uživa sloves tehničnega prvenstva na svetu. Tudi telefonska služba je prvovrstna. Po statistiki zadnjih let je bilo samo 8 odstotkov napačnih zvez in še te so bile večinoma vsled raznih pomot abonentov in ne telefonskega uradnega osobja.

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Oblast treh

Medtem, ko se je navdušenje širilo v zadnja predmestja Sydneya in se je parlament pripravil k glasovanju, se je avstralski ministrski predsednik G. A. Applebee razgovarjal s kraljevim veliki britanskim posebnim poslanikom mr. Swistom Mac-Neilem.

»Čast mi je, obvestiti vas, da smatra angleška vlada položaj za zelo resen. Sklep avstralskega parlamenta je nezakonit, ker krši stare pravice materinske države.«

Mr. Mac-Neill je govoril tiho in mirno. Tako so morali pred dvatisoč leti govoriti tribuni in legati svetovnega rimskega imperija, ko so dejali: »Roma locuta, causa finita!«

Mr. Applebee je svoj odgovor dobro premislil, predno je odprl usta.

»Je to soglasen sklep parlamenta, sir! In država s štiridesetmilijskim prebivalstvom stoji strnjeno za parlamentom. S tem, da stopi Avstralija v ožjo zvezo z ameriškano Unijo, še ne preneha njeno prijateljstvo do Anglije...«

»Avstralija je del britanskega imperija!«

Mac Neill je ostro izpregovoril gorne besede!

»Bila, sir! Bila do današnjega dne! Z današnjim sklepom parlamenta pa je postala Avstralija popolnoma samostojna in suverena država.«

»Tega britanska vlada ne bo nikdar priznala. Morem samo ponoviti svoje svarilo. Položaj je izredno resen.«

Lice avstralskega ministrskega predsednika je polagoma zalila kri. Njegovo razburjenje se je izražalo v vibriranju njegovega glasu.

»Položaj je za britansko vlado prav tako resen kakor za nas, če bi vaša vlada skušala pogaziti soglasne sklepe svobodnega in politično zrelega naroda. Avstralije ni mogoče izstradati. Ima kruha in mesa v izobilju. Poleg tega lahko postavi pod orožje pet milijonov mož...«

»Upam, da Avstralija ne bo nudila svetu žalostne slike unorne kolonije.«

Anglež je spregovoril te besede, da bi sploh kaj dejal. Sedaj svojega uspeha ni bil več tako gotov, kakor sploščetka.

Mr. Applebee je nadaljeval:

»Taka slika bi bila žalostna za Anglijo. Simpatije sveta so bile vedno na strani kolonij, ki so zahtevale zase svobodo in...«

Mr. Applebee je umolknil. Tudi angleški poslanik je obsedel tiho. Ne-

spregovorjeno je drhtelo med njima ime diktatorja Cyrusa Stornarda. Avstralec je z gotovostjo računal na ameriškano pomoč. In tudi Anglež je bil prepričan, da bo ameriška vojska udarila še tisti trenutek, ko bi se prvi angleški vojak ali prva angleška ladja dotaknila svobode petega kontinenta.

»Upam, da bo angleška vlada dovolj uvidevna, da bo znala razplesti položaj.«

To so bile poslovilne besede, s katerimi je avstralski ministrski predsednik odpustil angleškega poslanika.

Mr. Applebee se je vrnil v svoj kabinet. Sluga je javil da želi govoriti z njim Mr. Jones, Mr. I. F. C. Jones, posebni poslanik prezidenta-diktatorja Cyrusa Stornarda. Allright ta bo zvedel veselo novico iz prvega vira. Avstralec mu je pokazal listo z rezultati glasovanja.

»Zadeva je v redu, sir! Soglasen sklep zgornje in dolnje zbornice. Prvi slučaj v avstralski zgodovini da je sprejela zgornja in dolnja zbornica kak sklep soglasno.«

Mr. Jones si je s svilenim robcem obrišal visoko čelo.

»Žalibog vidim, da sem prišel prepozno. Nameraval sem vas prositi, da odgodite glasovanje za kakih šti-

rinajšti dni.«

Mr. Applebee se je kar sesedel v svojem naslanjaču.

»Jaz vas ne razumem. Mislim, da ameriškani prav tako želi združitev, kakor mi.«

»Seveda jo. Toda samo odloži se naj za štirinajst dni. Iz zunanje političnih razlogov ameriške unije.«

Mr. Applebee je obupan skomignil z rameni.

»Če to željo v parlamentu naznačim samo z najmanjšo gesto, pa ne bom dve minuti pozneje nič več ministrski predsednik.«

Amerikanec je pozorno motril konice svojih čevljev.

»Pustil se bom takoj zvezati z Washingtonom. Sporočil bom, kako stoji zadeve tukaj in zahteval novih informacij. Položaj je popolnoma jasn. Sklep parlamenta je po vsem mestu, morda sedaj tudi že po vseh večjih mestih Avstralije poznan. Ljudstvo po cestah je pijano od veselja. Niti misliti ne smemo na to, da bi motili to razpoloženje. Toda... vi izvršujete sklepe parlamenta. Unorabite vso svojo diplomatsko umetnost, da zadržite Anglijo. Da se bova pravilno razumela: zadeva se bo uredila popolnoma tako, kot je bilo dogovorjeno. Samo ta ureditev naj se odgodi.

Pekarna

v ljubljanski okolici, ½ ure od glavne pošte, s stanovanjem, se odda v najem. Naslov in pojasnila v upravi lista. XXI

Kmetje! Trgovci! Posestniki!

Leto za leto uničujejo bolezni na tisoče goveje živine, konj in prešičev. Ves Vaš trud in napor dolgih mesecev in let propada. Stotisoči in milijoni dinarjev gredo v nič.

Vseh teh nesreč se lahko obvarujete, ako zdravite svojo živino z:

„ALMAFLOROM“

najboljšim, najhitrejšim in najzaneslivejšim sodobnim in v stotisočih primerih preiskušanim preparatom.

- „ALMAFLOR“ proti konjski koliki
- „ALMAFLOR“ proti napenjanju pri goveji živini
- „LAFLEUR“ proti vnetju prebavil pri govedu in proti zadrževanju mleka pri molzlih kravah
- „HALF“ proti svinjski vročici in varovalno sredstvo proti rdečici
- „URINOT“ proti krvavemu močenju (scanju) pri govedu in pri konjih.

Noben pameten živinorejec in posestnik živine ne sme biti brez teh zdravil. Kakor ne bo prevdaren gospodar čakal, da mu hiša najprej pogori, da se komaj potem zavaruje, tako tudi ne bo čakal, da mu živina oboli, temveč ji bo dajal tudi že poprej naše preparate, zato, da mu sploh ne bo obolela.

„Almaflor“ se dobi v vsaki trgovini!

Trgovci, ki naših preparatov še nimajo, naj jih nemudoma naroče!

Cena škatli z navodilom za uporabo 40 Din. Pristno samo s plombo „Govedomedika“

Naše preparate uporabljajo danes že vsi živinorejci v Evropi. Na tisoče je zahval in priporočil. Nekaj jih obj. jutri.

Edina zaloga za Jugoslavijo:

„GOVEDOMEDIKA“

Jugoslovanska razpošiljalnica preparatov za govedo, konje in prešiče iz lekarn „Pri sv. Antonu“, Maribor, Kopališka ulica 11 449

Zahtevajte povsod „Večernik“

PREVZEM GOSTILNE!

ANTON KOSIČ, GOSTILNICA

Spominjajte se CMD!

Šivilje!

Cevliarji!

Ako Vam Vaš stroj nagaja potrudite, se v Tattenbachovo ulico 14 in z zadovoljstvom bode spet pričeli z delom. Ne pozabite pa vzeti s seboj prvovrstnega ameriškega olja za mazanje Vaših strojev. 1554

Avtobus-proga Maribor-St. Ilj

Ob delavnikih:

8.55	Maribor, Glavni trg	10.40
9.00	Maribor, Glavni kolodvor	10.35
9.10	Lajteršperk	10.25
9.15	Pesnica - Ranca	10.20
9.25	Jelenče, gostilna Kovačec	10.10
9.30	Cirknica, obč. urad, Muršec	10.05
9.35	Strihovec	10.00
9.37	Št. Ilj, kolodvor	9.58
9.45	Št. Ilj, drž. meja	9.50

Ob nedeljah, praznikih in sobotah:

8.55	15.00	Maribor, Glavni trg	10.40	18.52
9.00	15.05	Maribor, Glavni kolodvor	10.35	18.47
9.10	15.15	Lajteršperk	10.25	18.37
9.15	15.20	Pesnica - Ranca	10.20	18.32
9.25	15.30	Jelenče, gostilna Kovačec	10.10	18.22
9.30	15.35	Cirknica, obč. urad, Muršec	10.05	18.17
9.35	15.40	Strihovec	10.00	18.12
9.37	15.42	Št. Ilj, kolodvor	9.59	18.10
9.45	15.50	Št. Ilj, drž. meja	9.50	18.00

Prvovrstno

češko posteljno perje in puh

inlet, gradl za žimnice, prešite odeje, volnene odeje, platno za rjuhe in drugo perilo, pristno češko platno, kakor sploh vse manufakturno blago, kupite najboljšje in najceneje le v trgovini

L. N. Šoštarič, Maribor

Aleksandrova cesta 13. XX